

OPINIA RADY**z dnia 7 lipca 2009 r.****w sprawie zaktualizowanego programu konwergencji na lata 2008–2011 przedstawionego przez Rumunię**

(2009/C 170/02)

RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską,

uwzględniając rozporządzenie Rady (WE) nr 1466/97 z dnia 7 lipca 1997 r. w sprawie wzmocnienia nadzoru pozycji budżetowych oraz nadzoru i koordynacji polityk gospodarczych⁽¹⁾, w szczególności jego art. 9 ust. 3,

uwzględniając zalecenie Komisji,

po zasięgnięciu opinii Komitetu Ekonomiczno-Finansowego,

PRZEDSTAWIA NINIEJSZĄ OPINIĘ:

- 1) W dniu 7 lipca 2009 r. Rada przeanalizowała zaktualizowany program konwergencji Rumunii na lata 2008–2011.
- 2) Wzrost PKB w Rumunii w latach 2002–2008 wyniósł średnio 6,3 % rocznie. Okres ożywienia, napędzany bezpośrednimi inwestycjami zagranicznymi i napływem kapitału z innych źródeł, doprowadził do przegrzania gospodarki i przejściowych zaburzeń równowagi. Deficyt na rachunku obrotów bieżących osiągnął maksymalną wartość 13,5 % PKB w 2007 r., a w roku 2008 tylko nieznacznie spadł do poziomu 12,3 % PKB. Wysokie zadłużenie zagraniczne było również wynikiem procyklicznej polityki budżetowej przy ponad dwukrotnym zwiększeniu deficytu sektora instytucji rządowych i samorządowych, z 2,5 % PKB w roku 2007 do 5,4 % PKB w roku 2008. W pierwszej połowie 2008 r. polityka pieniężna została znacznie zaostrzona, a stopy procentowe zostały stopniowo podwyższone do 10,25 % w lipcu, co stanowiło reakcję na nadmierny popyt wewnętrzny, osłabienie waluty i niekorzystne zaburzenia w podaży. Od początku 2009 r. bank centralny prowadził ostrożną politykę pieniężną, obniżając swoje oprocentowanie od lutego 2009 r. w dwóch etapach łącznie o 75 punktów bazowych, po tym jak osłabła presja popytowa i zmniejszyła się presja inflacyjna. Światowe pogorszenie koniunktury gospodarczej i zwiększona niechęć do podejmowania ryzyka przez inwestorów wobec wewnętrznych słabości doprowadziły do znacznego zmniejszenia napływu kapitału do Rumunii. To z kolei doprowadziło do ostrego zahamowania tempa wzrostu PKB w IV kwartale 2008 r., a następnie do jego spadku o 6,25 % w ujęciu rok do roku w I kwartale 2009 r. Zwiększyły się również presje na kurs wymiany leja rumuńskiego (RON), który w styczniu 2009 r., po 10-procentowym spadku wartości w 2008 r., osłabł o 7 %. W celu złagodzenia wpływu ostrego spadku napływu kapitału prywatnego i w celu umożliwienia dokonania odpowiedniej korekty deficytu bilansu płatniczego Rumunia otrzymała z UE, MFW, Banku Światowego, EBI i EBOR znaczny (20 mld EUR) pakiet międzynarodowej pomocy finansowej⁽²⁾. Kluczowym elementem założeń polityki gospodarczej w ramach pakietu jest konsolidacja budżetowa mająca na celu stopniowe ograniczenie deficytu budżetowego z 5,4 % PKB w 2008 r. do 5,1 % w 2009 r., 4,1 % w 2010 r. i do poziomu poniżej 3 % w 2011 r. Ponadto rząd Rumunii zobowiązał się po podjęciu konkretnych środków ukierunkowanych na poprawę kontroli wydatków i ładu budżetowego, w tym do restrukturyzacji i ujednoczenia systemu wynagradzania pracowników sektora publicznego, reformy państwowego systemu emerytalnego, wprowadzenia wiążących średniookresowych ram budżetowych i powołania niezależnej rady budżetowej. Podjęte zostaną również środki służące poprawie nadzoru sektora finansowego i przyspieszeniu reformy strukturalnej.

(1) Dz.U. L 209 z 2.8.1997, s. 1. Dokumenty wspomniane w niniejszym tekście są dostępne na stronie internetowej: [http://ec.europa.eu/economy_finance/about/activities\\$gfp/main_pl.htm](http://ec.europa.eu/economy_finance/about/activities$gfp/main_pl.htm)

(2) Zob. decyzja Rady 2009/458/WE z dnia 6 maja 2009 r. w sprawie przyznania Rumunii pomocy wzajemnej oraz decyzja Rady 2009/459/WE z dnia 6 maja 2009 r. w sprawie udzielenia Rumunii średnioterminowej pomocy finansowej Wspólnoty.

- 3) Scenariusz makroekonomiczny stanowiący podstawę programu przewiduje spadek tempa wzrostu realnego PKB o 4% w 2009 r., a następnie wzrost na poziomie 0,1% w roku 2010 i 2,4% w roku 2011. Ten przedstawiony w maju scenariusz jest zgodny z prognozami służb Komisji z wiosny 2009 r.; jednak w świetle większego niż zakładano spadku tempa wzrostu PKB w I kwartale 2009 r., a także wobec niepewności związanej z pogorszeniem koniunktury gospodarczej na świecie oraz trwającej korekty zaburzeń gospodarczych w Rumunii, wydaje się on być oparty na nieco zbyt optymistycznych założeniach dotyczących wzrostu gospodarczego. Przedstawione w programie prognozy dotyczące inflacji wydają się realistyczne. Wydaje się, że przewidywana redukcja deficytu na rachunku obrotów bieżących z poziomu 12,3% PKB w 2008 r. do poziomu 7,5% w 2009 r., 6,5% w 2010 r. i 6,3% w 2011 r. jest zgodna z prognozami dotyczącymi popytu krajowego i zewnętrznego.
- 4) W odniesieniu do roku 2008 r. w aktualizacji programu szacuje się, że deficyt za 2008 r. wyniesie 5,4% PKB w stosunku do wartości docelowej równej 2,9% PKB, którą zakładano w poprzedniej aktualizacji programu konwergencji. To znaczące odstępstwo wynika głównie z nieodpowiedniego planowania i wykonaniu budżetu, co doprowadziło do znacznie wyższych niż zakładano wydatków bieżących, zwłaszcza w zakresie wynagrodzeń w sektorze publicznym i w zakresie świadczeń społecznych. Ponadto zbyt optymistyczne prognozy dotyczące dochodów nie urzeczywistniły się, a spowodowany spowolnieniem gospodarczym nagły spadek wpływów z podatków w ostatnich dwóch miesiącach roku przyczynił się do gorszych niż oczekiwano wyników.
- 5) W aktualizacji programu konwergencji docelowy deficyt w 2009 r. wyznaczono na 5,1% PKB. W przyjętym w lutym 2009 r. budżecie na rok 2009 zawarto szereg środków służących obniżeniu deficytu, w tym zamrożenie rekrutacji, ograniczenie różnych premii w sektorze publicznym, cięcia wydatków na towary i usługi oraz dotacje, podwyższenie o 3,3 punktu procentowego stawki składki emerytalnej oraz przyspieszenie realizacji harmonogramu wzrostu akcyzy. W korekcie budżetu zatwierdzonej w kwietniu 2009 r. rząd przyjął dodatkowe środki konsolidacji budżetowej oparte głównie na wydatkach, w tym dalsze cięcia wynagrodzeń w sektorze publicznym, wydatków na towary i usługi, pewnych wydatków kapitałowych i dotacji. Po stronie dochodów środki w zmienionym budżecie na 2009 r. są ukierunkowane na zniesienie niektórych odliczeń i ulg podatkowych (zwłaszcza z tytułu samochodów służbowych i amortyzacji środków o zmienionej wycenie).
- Z drugiej strony w roku 2009 rząd planuje znaczny wzrost – w porównaniu z rokiem 2008 – inwestycji publicznych, również jako środka wspomagającego naprawę gospodarczą. Ponadto z uwagi na potrzebę konsolidacji budżetowej przyjęto tylko niektóre budżetowe środki stymulacyjne (wynoszące ok. 0,75% PKB) służące wspieraniu przedsiębiorstw, rynku pracy i dochodów gospodarstw domowych. Szacuje się, że ogólny kurs polityki budżetowej (saldo w ujęciu uwzględniającym zmiany cykliczne, po skorygowaniu o działania jednorazowe i tymczasowe) w 2009 r., mierzony spadkiem salda strukturalnego o prawie 3% PKB przeliczonym przez służby Komisji zgodnie ze wspólnie przyjętą metodyką na podstawie informacji zawartych w programie, jest bardzo restrykcyjny.
- 6) Głównym celem przedstawionej w programie średniookresowej strategii budżetowej jest dążenie do osiągnięcia średniookresowego celu, jakim jest deficyt strukturalny na poziomie 0,9% PKB i jego osiągnięcie do 2012 r. (tj. poza okresem objętym programem). Przewiduje się, że deficyt zasadniczy sektora instytucji rządowych i samorządowych stopniowo zmniejszy się z poziomu 5,1% PKB w 2009 r. do poziomu 4,1% PKB w 2010 r. i 2,9% PKB w 2011 r. Podobnie kształtować się będzie saldo pierwotne. Podstawowym elementem ścieżki dostosowania jest ograniczenie wydatków o 1,5 punktu procentowego PKB, a w szczególności znaczne cięcia wynagrodzeń pracowników i spożycia pośredniego. Cięcia te są częściowo równoważone przez znaczący wzrost inwestycji publicznych w relacji do PKB. Oczekuje się, że dochody wzrosną o 1,1 punktu procentowego PKB, zwłaszcza w wyniku zakładanego wzrostu dostępnych środków unijnych i zwiększenia składek na ubezpieczenia społeczne w 2009 r. W programie nie sprecyzowano w wystarczającym stopniu konkretnych środków do podjęcia po 2009 r., które mają wspierać planowane zmniejszenie deficytu, w szczególności w odniesieniu do znacznego obniżenia wynagrodzeń pracowników, a także ich oczekiwanego wpływu na budżet. Dług brutto sektora instytucji rządowych i samorządowych wyniósł w 2008 r. 13,6% PKB i ze względu na wysokie deficyty pierwotne oraz znaczny wzrost płatności z tytułu odsetek od tego długu w programie przewiduje się jego gwałtowne pogłębienie w 2011 r. do wysokości 22% PKB.
- 7) Wyniki budżetowe we wszystkich latach objętych programem mogą być gorsze niż przewidziano. W 2009 r. zagrożenia dla ich osiągnięcia wynikają z perspektyw makroekonomicznych, które mogą być gorsze od zakładanych. Ponadto występują zagrożenia dotyczące skutecznego wdrożenia planowanych środków po stronie wydatków w 2009 r., zwłaszcza uwzględniając przekroczenia wydatków na wynagrodzenia w sektorze publicznym odnotowane od początku 2009 r. i ewentualną

presję wydatkową w roku wyborów. Ponadto w latach 2010–2011 realizacja celów budżetowych wymaga podjęcia konkretnych środków. W świetle zagrożeń dla realizacji celów budżetowych wskaźnik długu może wzrosnąć bardziej niż przewidziano w programie.

- 8) Długoterminowy wpływ starzenia się społeczeństwa na budżet kształtuje się znacznie powyżej średniej UE, co wynika głównie ze stosunkowo dużego wzrostu wydatków na emerytury w relacji do PKB w nadchodzących dekadach. Zgodnie z oceną zamieszczoną w programie sytuacja budżetowa w 2008 r., która jest gorsza niż sytuacja wyjściowa z poprzedniego programu, potęguje budżetowy wpływ starzenia się społeczeństwa na zaburzenie równowagi. Do zmniejszenia poważnych obecnie zagrożeń dla stabilności finansów publicznych przyczyniłyby się: obniżenie deficytu pierwotnego w średnim okresie, jak już przewidziano w programie, kontynuacja reform systemu emerytalnego w celu ograniczenia znacznego wzrostu wydatków związanych ze starzeniem się społeczeństwa oraz poprawa efektywności wydatków na opiekę zdrowotną.
- 9) Deficyty budżetowe i procykliczność polityki budżetowej w Rumunii wynikają głównie z nieodpowiedniego planowania i wykonania budżetu. Wadą wstępnych budżetów było przeszacowanie dochodów, a w ciągu roku przyjęto kilka korekt budżetu, w których zwiększono poziom wydatków bieżących i dokonano przesunięć kapitału na rzecz wydatków bieżących. Ponadto istnieje duży stopień niepewności, ponieważ duża część wypłat wydatków dokonywana jest w kilku ostatnich miesiącach roku. Przekroczenie bieżących wydatków pierwotnych w połączeniu z nie najlepszą strukturą wydatków stanowi coraz większe obciążenie dla środków publicznych i ogranicza możliwości ponoszenia wydatków kapitałowych pobudzających wzrost.

Podczas gdy przekroczenie wydatków bieżących jest wynikiem braku długoterminowej strategii dotyczącej wynagrodzeń i emerytur w sektorze publicznym, niewystarczające wydatki kapitałowe można częściowo przypisać słabej wydajności administracji w zakresie planowania i realizacji inwestycji publicznych. W celu zwiększenia przewidywalności finansów publicznych i solidności planowania polityki budżetowej, w ramach pomocy na rzecz wsparcia bilansu płatniczego przyznanej przez UE władze Rumunii zobowiązały się do przyjęcia środków służących wzmocnieniu zarządzania budżetem. Środki te przewidują wdrożenie wiążących średniookresowych ram budżetowych, obejmujących sektor instytucji rządowych i samorządowych oraz wiążące przepisy budżetowe dotyczące zarówno dochodów, jak i wydatków, a także powołanie niezależnej rady budżetowej. W programie konwergencji nie określono jednak konkretnych kroków ukierunkowanych na wdrożenie przewidzianych środków. W zakresie administracji podatkowej w programie tym przewidziano poprawę skuteczności poboru podatków dzięki reformie administracji podatkowej oraz zwiększenie podstawy opodatkowania w takich sektorach, jak ochrona środowiska i rolnictwo.

- 10) W odpowiedzi na kryzys finansowy władze Rumunii przyjęły szereg środków ukierunkowanych na utrzymanie stabilności sektora bankowego i ograniczenie presji na rynki finansowe. W ramach systemu gwarantowania depozytów podniesiono pułap ich gwarancji z 20 000 EUR do 50 000 EUR. W celu poprawy dostępu MŚP do finansowania i zapewnienia wsparcia dla eksportu w chwili obecnej rząd Rumunii podjął decyzję o podniesieniu kapitału dwóch banków będących własnością skarbu państwa (CEC i EximBank) o kwotę równą 0,2 % PKB i o ustanowieniu systemu kontrgwarancji kredytów dla MŚP. Ponadto złagodzone wymogi regulacyjne dla zobowiązań w RON – minimalną wymaganą rezerwę dla takich zobowiązań obniżono z 20 % do 18 %. Co więcej, w ramach pomocy na rzecz wsparcia bilansu płatniczego przyznanej przez UE, władze Rumunii zobowiązały się do nowelizacji przepisów dotyczących bankowości i postępowania likwidacyjnego, tak aby umożliwić terminową i skuteczną reakcję w przypadku trudności finansowych danego banku i aby wzmocnić uprawnienia naprawcze Narodowego Banku Rumunii.
- 11) Zgodnie z europejskim planem naprawy gospodarczej, przyjętym w grudniu 2008 r. przez Radę Europejską, i z uwagi na brak pola manewru budżetowego, w 2009 r. Rumunia przyjęła jedynie ograniczoną liczbę budżetowych środków stymulacyjnych – wynoszących około 0,75 % PKB – ukierunkowanych na wspieranie dochodów gospodarstw domowych, sektora przedsiębiorstw oraz rynków pracy. W ramach wspierania dochodów gospodarstw domowych rząd postanowił przedłużyć o trzy miesiące okres wypłaty świadczeń dla bezrobotnych oraz wprowadził „minimalną” emeryturę socjalną dla emerytów o niskich dochodach. Środki wspierania sektora przedsiębiorstw obejmują zwolnienie reinwestowanych zysków z podatku, zwiększenie zakresu programu złomowania samochodów, a także przydzielenie środków na promocję eksportu. Środki dotyczące rynku pracy są głównie ukierunkowane na wspieranie szkoleń zawodowych zarówno dla osób bezrobotnych, jak i dla pracowników. Ponadto w ramach budżetu na 2009 r. rząd zamierza przeznaczyć znaczną część wydatków na inwestycje publiczne służące wspieraniu naprawy gospodarczej. Zgodnie z obszarami polityki ujętymi

w zaleceniach dla Rumunii wydanych przez Radę w ramach strategii lizbońskiej władze Rumunii zobowiązały się, w ramach pomocy na rzecz wsparcia bilansu płatniczego przyznanej przez UE, do przeprowadzenia reform strukturalnych w celu podniesienia wydajności i skuteczności administracji publicznej, zwiększenia wykorzystania środków UE, poprawy warunków prowadzenia działalności gospodarczej i rozwiązania problemu pracy nierejestrowanej.

- 12) Rumunia przyjęła program konsolidacji budżetowej zgodny z celem zmniejszenia nierównowagi zewnętrznej i wewnętrznej oraz z wymogami pomocy finansowej UE przyznanej przez Wspólnotę i innych międzynarodowych pożyczkodawców. Zgodnie z programem konwergencji szacuje się, że kurs polityki budżetowej, mierzony zmianą salda strukturalnego przy użyciu wspólnie przyjętej metodyki, jest restrykcyjny w okresie objętym programem. Uwzględniając brak pola manewru budżetowego oraz potrzebę likwidacji zaburzeń gospodarczych, powyższy kurs wydaje się odpowiedni. W aktualizacji programu przewiduje się przekraczanie wartości referencyjnej wynoszącej 3 % PKB do roku 2011. Nakreślone w programie cele budżetowe są zgodne z zobowiązaniami podjętymi w kontekście pomocy na rzecz wsparcia bilansu płatniczego przyznanej przez UE, jednakże wyniki budżetowe mogą okazać się gorsze od przewidywanych.

Program konwergencji nie odzwierciedla jednak w jasny sposób zobowiązań dotyczących dodatkowych środków budżetowych uzgodnionych w ramach programu pomocy na rzecz wsparcia bilansu płatniczego, zwłaszcza w zakresie rezygnacji z podwyżek wynagrodzeń w sektorze publicznym lub w zakresie równoważnych dalszych cięć zatrudnienia, czy też dalszych obniżek dotacji dla podmiotów publicznych. Ponadto w zaktualizowanym programie nie ujęto zobowiązań dotyczących reformy kluczowych parametrów systemu emerytalnego (np. indeksacji emerytur w sektorze publicznym i wieku emerytalnego), która jest niezbędna dla poprawy stabilności finansów publicznych w perspektywie długoterminowej. Program nie zawiera również wystarczająco szczegółowych informacji na temat konkretnych środków koniecznych do osiągnięcia docelowego deficytu w latach 2010–2011 oraz ich wpływu na budżet.

- 13) Co do wymagań odnośnie do danych, określonych w kodeksie postępowania dotyczącym programów stabilności i konwergencji, odnotowano brak w programie pewnych danych obowiązkowych i opcjonalnych ⁽¹⁾.

Podsumowując: po latach wzrostu kształtującego się powyżej możliwości potencjalnych jej gospodarki, Rumunia znalazła się w fazie poważnego pogorszenia koniunktury gospodarczej, a restrykcyjny kurs polityki budżetowej przewidziany na lata 2009–2011 jest reakcją właściwą, zważywszy brak pola manewru budżetowego i potrzebę korekty nierównowagi. W 2008 r. polityka budżetowa była nadal wysoce procykliczna, głównie ze względu na gwałtowny wzrost wynagrodzeń w sektorze publicznym i nieodpowiednie zarządzanie budżetem. Zgodnie z zobowiązaniami podjętymi przez Rumunię w ramach pomocy na rzecz wsparcia bilansu płatniczego przyznanej przez UE, od roku 2009 władze przewidują przeprowadzenie znacznej konsolidacji budżetowej poprzez ograniczenia wydatków i dążenie do osiągnięcia deficytu poniżej 3 % PKB w 2011 r. Biorąc pod uwagę zagrożenia związane ze scenariuszem makroekonomicznym w 2009 r., a także zagrożenia związane ze skutecznym wdrożeniem planowanych środków po stronie wydatków oraz brak informacji na temat konkretnych środków niezbędnych do konsolidacji budżetowej po 2009 r., wyniki budżetowe mogą być gorsze od przewidywanych. Ponadto planowane są środki służące rozwiązaniu problemów w zakresie planowania i wykonania budżetu, w tym poprzez wdrożenie wiążących średniookresowych ram budżetowych, ustanowienie przepisów budżetowych i powołanie rady budżetowej oraz restrukturyzacja systemu wynagrodzeń w sektorze publicznym. W programie konwergencji nie określono jednak konkretnych kroków ukierunkowanych na wdrożenie przewidzianych środków służących poprawie zarządzania budżetem.

W świetle powyższej oceny i uwzględniając zalecenia skierowane do Rumunii w sprawie korekty nadmiernego deficytu przyjęte przez Radę w dniu 7 lipca 2009 r. na mocy art. 104 ust. 7 oraz biorąc pod uwagę potrzebę zapewnienia trwałej konwergencji, a także zgodnie ze środkami polityki gospodarczej przewidzianymi w programie gospodarczym wspieranym przez Wspólnotę w ramach pomocy na rzecz bilansu płatniczego, wzywa się Rumunię do:

- (i) dokonania korekty nadmiernego deficytu do roku 2011; wdrożenia w tym celu planowanych środków budżetowych przewidzianych w budżecie z lutego 2009 r. oraz w zmienionym budżecie z kwietnia 2009 r., zwłaszcza w obszarze wynagrodzeń w sektorze publicznym i reformy systemu emerytalnego; podjęcia, w razie potrzeby, dalszych działań naprawczych w celu osiągnięcia docelowego deficytu w 2009 r. w celu zapewnienia zgodności z zobowiązaniami podjętymi w ramach

⁽¹⁾ W szczególności odnotowano brak danych dotyczących liczby przepracowanych godzin, wydatków sektora instytucji rządowych i samorządowych w podziale na funkcje oraz brak kilku pozycji dotyczących stabilności finansów publicznych w perspektywie długoterminowej.

wspieranego przez Wspólnotę Europejską programu pomocy na rzecz wsparcia bilansu płatności; oraz określenia środków wspierających przewidywaną redukcję deficytu w latach 2010–2011, a w szczególności środków służących planowanemu ograniczeniu wysokości wynagrodzeń w sektorze publicznym;

- (ii) podjęcia konkretnych kroków ukierunkowanych na poprawę zarządzania budżetem oraz zwiększenie przejrzystości, zwłaszcza poprzez ustanowienie wiążących średniookresowych ram budżetowych, powołanie niezależnej rady budżetowej, wprowadzenie ograniczeń liczby korekt budżetu w ciągu roku oraz ustanowienie przepisów budżetowych, a także restrukturyzację systemu wynagradzania w sektorze publicznym, w tym w zakresie płac i premii; w obszarze administracji podatkowej – poprawy skuteczności poboru podatków poprzez reformę administracji podatkowej i poszerzenie podstawy opodatkowania;
- (iii) przyspieszenia reformy systemu emerytalnego (w szczególności w zakresie indeksacji emerytur i wieku emerytalnego) w celu ograniczenia znacznego wzrostu wydatków związanych ze starzeniem się społeczeństwa oraz zmniejszenia zagrożeń dla stabilności finansów publicznych, a także poprawy efektywności wydatków na opiekę zdrowotną;
- (iv) wzmocnienia strony podażowej gospodarki poprzez osiągnięcie konkretnych rezultatów we wdrażaniu reform strukturalnych, zwłaszcza poprzez poprawę wydajności i usprawnianie administracji publicznej, poprawę warunków prowadzenia działalności gospodarczej, rozwiązanie problemu pracy nierejestrowanej oraz poprzez zwiększenie i poprawę wykorzystania środków UE.

Porównanie głównych prognoz makroekonomicznych i budżetowych

		2007	2008	2009	2010	2011
Realny PKB (zmiana w %)	PK czerwiec 2009	6,2	7,1	- 4,0	0,1	2,4
	KOM wiosna 2009	6,2	7,1	- 4,0	0,0	bd.
	PK grudzień 2007	6,1	6,5	6,1	5,8	bd.
Inflacja HICP (%)	PK czerwiec 2009	4,5	7,9	5,8	3,5	3,2
	KOM wiosna 2009	4,9	7,9	5,8	3,5	bd.
	PK grudzień 2007	4,8	5,7	4,0	3,3	bd.
Luka produktowa ⁽¹⁾ (% potencjalnego PKB)	PK czerwiec 2009	6,7	8,7	0,5	- 2,5	- 2,9
	KOM wiosna 2009 ⁽²⁾	6,6	8,5	0,2	- 3,0	bd.
	PK grudzień 2007	2,1	2,1	1,8	1,1	bd.
Wierzytelności/zadłużenie netto wobec reszty świata (% PKB)	PK czerwiec 2009	- 12,9	- 11,9	- 6,3	- 5,4	- 5,2
	KOM wiosna 2009	- 12,8	- 11,8	- 6,4	- 5,1	bd.
	PK grudzień 2007	- 12,6	- 10,5	- 10,1	- 10,2	bd.
Dochody sektora instytucji rządowych i samorządowych (% PKB)	PK czerwiec 2009	34,0	33,1	33,2	33,7	34,2
	KOM wiosna 2009	34,0	33,1	33,4	33,3	bd.
	PK grudzień 2007	37,4	39,8	39,9	40,8	bd.
Wydatki sektora instytucji rządowych i samorządowych (% PKB)	PK czerwiec 2009	36,6	38,5	38,3	37,8	37,0
	KOM wiosna 2009	36,6	38,5	38,5	38,9	bd.
	PK grudzień 2007	40,3	42,7	42,8	43,2	bd.
Saldo sektora instytucji rządowych i samorządowych (% PKB)	PK czerwiec 2009	- 2,5	- 5,4	- 5,1	- 4,1	- 2,9
	KOM wiosna 2009	- 2,5	- 5,4	- 5,1	- 5,6	bd.
	PK grudzień 2007	- 2,9	- 2,9	- 2,9	- 2,4	bd.

		2007	2008	2009	2010	2011
Saldo pierwotne (% PKB)	PK czerwiec 2009	- 1,8	- 4,7	- 3,60	- 2,4	- 1,4
	KOM wiosna 2009	- 1,8	- 4,7	- 3,6	- 4,0	bd.
	PK grudzień 2007	- 2,0	- 2,1	- 2,1	- 1,6	bd.
Saldo w ujęciu uwzględniającym zmiany cykliczne ⁽¹⁾ (% PKB)	PK czerwiec 2009	- 4,7	- 8,2	- 5,3	- 3,3	- 2,0
	KOM wiosna 2009	- 4,5	- 7,9	- 5,2	- 4,7	bd.
	PK grudzień 2007	- 3,6	- 3,6	- 3,5	- 2,8	bd.
Saldo strukturalne ⁽²⁾ (% PKB)	PK czerwiec 2009	- 4,5	- 8,2	- 5,3	- 3,3	- 2,0
	KOM wiosna 2009	- 4,4	- 7,9	- 5,2	- 4,7	bd.
	PK grudzień 2007	- 3,4	- 3,4	- 3,4	- 2,7	bd.
Dług brutto sektora instytucji rządowych i samorządowych (% PKB)	PK czerwiec 2009	12,7	13,6	18,0	20,8	22,0
	KOM wiosna 2009	12,7	13,6	18,2	22,7	bd.
	PK grudzień 2007	11,9	13,6	14,2	14,9	bd.

Uwagi:

⁽¹⁾ Podane w programach wartości luki produktowej oraz salda w ujęciu uwzględniającym zmiany cykliczne zostały przeliczone przez służby Komisji na podstawie informacji przedstawionych w programach.

⁽²⁾ W oparciu o szacowany potencjalny wzrost w wysokości – odpowiednio – 5,1 %, 5,2 %, 3,9 % i 3,2 % w latach 2007–2010.

⁽³⁾ Saldo w ujęciu uwzględniającym zmiany cykliczne z wyłączeniem działań jednorazowych i innych działań tymczasowych. Działania jednorazowe i inne działania tymczasowe (zmniejszające deficyt) w 2007 r. wynoszą 0,2 % PKB i 0 % w latach 2008–2011 zgodnie z najnowszym programem konwergencji, oraz 0,2 % PKB w 2007 r. i 0 % w latach 2008–2010 zgodnie z prognozą służb Komisji z wiosny 2009 r.

Źródło:

Program konwergencji (PK); prognozy służb Komisji z wiosny 2009 r. (KOM); obliczenia służb Komisji.